

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 4782/2022
12.01.2023. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Марине Милановић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез, Весне Станковић, Катарине Манојловић Андрић и Гордане Цакула, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Дејан Живковић, адвокат из ..., против тужених АД „Железнице Србије“ и АД за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“, Београд, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1419/22 од 03.06.2022. године, у седници већа одржаној 12.01.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1419/22 од 03.06.2022. године.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1419/22 од 03.06.2022. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 2758/21 од 15.12.2021. године, у ставу трећем, четвртном, петом, шестом и седмом изреке и предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 2758/21 од 15.11.2021. године, ставом првим и другим изреке одбијен је приговор стварне ненадлежности суда, дозвољено је објективно преиначење тужбе, па је ставом трећим изреке одбијен тужбени захтев којим је тражено да се обавезу тужени да тужиоцу, на име накнаде трошкова за исхрану у току рада за период од 01.12.2014. године до 31.05.2015. године, солидарно исплате новчане износе са законском затезном каматом, ближе назначено у том ставу изреке. Ставом четвртим изреке одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезу тужени АД за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“ Београд, да му исплати на име накнаде трошкова за исхрану у току рада за период од 01.09.2015. године до 28.02.2018. године, износе наведене у изреци. Ставом петим изреке одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се обавезу тужени да тужиоцу на име трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора за период од 01.12.2014. године до 31.08.2015. године, солидарно исплате новчане износе са законском затезном каматом, наведено у изреци, а ставом шестим изреке да се обавезу тужени АД за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“ Београд да тужиоцу, за период од 01.09.2015. године до 28.02.2018. године, накнади наведене трошкове са припадајућом законском

затезном каматом на начин ближе одређен у изреци. Ставом седмим изреке одбијен је захтев тужиоца да му тужени солидарно накнаде трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1419/22 од 03.06.2022. године, одбијена је жалба тужиоца и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду ПП 2758/21 од 15.12.2021. године, у ставу трећем, четвртном, петом, шестом и седмом изреке (став 1.). Одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка по жалби (став 2. изреке).

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио благовремену, због погрешне примене материјалног права, с тим што је предложио да се о ревизији одлучује као о изузетно дозвољеној, у смислу члана 404. Закона о парничном поступку.

Врховни касациони суд налази да су испуњени услови из члана 404. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/2014, 87/2018 и 18/2020), за одлучивање о ревизији као о изузетно дозвољеној ради уједначавања судске праксе, будући да је побијана пресуда о тужбеном захтеву за накнаду штете по основу неисплаћене накнаде за исхрану у току рада и регреса за годишњи одмор заснована на примени материјалног права која одступа од става израженог у правноснажним одлукама и одлукама Врховног касационог суда у идентичној чињеничној и правној ситуацији. Стога је одлучено као у првом ставу изреке, на основу члана 404. став 2. ЗПП.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд налази да је ревизија основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог АД „Железнице Србије“ Београд до 01.09.2015. године. Уговором о раду и анексима истог није била уговорена висина накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. Одлуком о статусној промени „Железнице Србије“ ад („Службени гласник Железнице Србије ад бр. 11 од 10.07.2015. године) извршене су статусне промене издвајање уз оснивање нових акционарских друштава, међу којима је и тужени АД за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“ Београд, са којим је тужилац након извршених статусних промена, закључио анекс уговора о раду. Вештак је обрачунао висину утужених потраживања, према Колективном уговору послодавца („Службени гласник РС“ број 37/95... 7/02), који је био у примени до 31.12.2002. године.

Према разлозима нижестепених судова, одредбама Колективног уговора за „Железнице Србије“ АД (Службени гласник „Железница Србије“ ад. од 24.03.2015. године), у члану 57. прописано је да је у вредност једног радног часа укључена месечна вредност накнаде за исхрану у току рада и 1/12 регреса сведена на један радни час. Није предвиђено да се накнада за исхрану у току рада и регрес за годишњи одмор посебно исказују у номиналном износу. Судови закључују да сама чињеница да висина спорних трошкова није номинално изражена не значи да је послодавац ово право ускратио запосленом, јер је исто слободном вољом учесника колективног преговарања баш тако уговорено – као саставни део основне зараде запослених, а да утврђивање висине ових накнада трошкова применом Општег колективног уговора из 2000. године и Колективног уговора „Железнице Србије“ АД, који нису на правној снази током спорног периода, није прихватљива.

Нижестепеним одлукама је одбијен тужбени захтев за исплату накнаде за регрес за годишњи одмор, као и накнаде на име трошкова исхране у току рада, на основу закључка судова да су накнаде ових трошкова тужиоцу исплаћене правилно, кроз цену рада, а према општим актима тужених.

По оцени Врховног касационог суда у нижестепеним одлукама погрешно је примењено материјално право, због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Законом о раду прописано је право запосленог на накнаду трошкова у вези са радом, а Законом о изменама и допунама Закона о раду (“Службени гласник РС” бр.61/05), који се примењује од 01.01.2006. године, прописано је и право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора (члан 118. тачка 1, 5. и 6.), који морају бити исказани у обрачунској листи за све запослене. Почев од 01.01.2006. године послодавцима је остављена могућност да могу својим актима да утврде висину ових накнада. Међутим у конкретном случају тужени у току поступка нису доставили такав акт суду, нити судском вештаку ради израде налаза и мишљења, из чега се основано може закључити да исти нису ни донели. При том, висина накнаде трошкова на име регреса за годишњи одмор и на име трошкова исхране у току рада, мора бити одређена линеарно за све запослене, односно ови трошкови морају бити исплаћени свим запосленима у истом износу, без обзира на стручну спрему, звање и радно место. Сходно наведеном, не може се прихватити закључак нижестепених судова, да су запосленима, па и тужиоцу, ови трошкови исплаћени кроз висину цене рада, с обзиром да тужени нису могли да се изјасне о њиховој висини, нити су износ накнаде за регрес и топли оброк исказали у платној листи, како је то прописано чланом 105. став 1. и чланом 121. став 1. Закона о раду. На основу изнетог, произлази закључак да су тужени, у погледу исплате наведених накнада, цитиране законске одредбе примењивали на штету тужиоца. Закључак нижестепених судова да су тужени послодавци исплатили тужиоцу накнаду тражених трошкова није заснован на утврђеном чињеничном стању, већ на погрешном тумачењу законских прописа.

Због погрешне примене материјалног права од стране нижестепених судова чињенично стање је остало непотпуно утврђено, јер није утврђена висина припадајућих накнада тужиоцу по основу трошкова за исхрану у току рада и регрес за годишњи одмор у спорном периоду. Првостепени суд на основу налаза вештака у две варијанте није утврдио припадајуће износе накнаде предметних трошкова, а због погрешног правног става.

Врховни касациони суд је применом члана 416. став 3. ЗПП, одлучио као у изреци, укинуо нижестепене пресуде којима је одбијен захтев за наведена потраживања и одлуку о трошковима поступка, и предмет вратио првостепеном суду на поновно суђење, јер због изосталог утврђења о чињеницама о припадајућим месечним износима тужиоцу по основу накнаде трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење исхране у току рада, није било услова за преиначење пресуде.

**Председник већа-судија
Марина Милановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић